

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔/๒๕๔๒

วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒

เรื่อง ศาลจังหวัดสงขลาส่งข้อโต้แย้งของ นายเกรียงศักดิ์ แซ่เล่า จำเลย ให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔

ด้วยกระทรวงยุติธรรมได้ส่งข้อโต้แย้งของ นายเกรียงศักดิ์ แซ่เล่า ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยในคดีแพ่ง
หมายเลขดำที่ ๓๓๕/๒๕๔๑ ของศาลจังหวัดสงขลา ระหว่างธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
โจทก์ นายเกรียงศักดิ์ แซ่เล่า จำเลย เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔
คดีดังกล่าวโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้เงินกู้ ๒,๗๔๒,๑๘๔.๖๓ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ
๑๕.๒๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๒,๔๑๓,๓๓๘.๒๕ บาท นับถัดจากวันฟ้องไปจนกว่าจะชำระแก่
โจทก์เสร็จสิ้น หากจำเลยไม่ชำระให้อาทรัพย์สินที่จำนองและทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาด
นำเงินชำระหนี้แก่โจทก์จนครบ

ผู้ร้องโต้แย้งว่า ผู้ร้องทำสัญญาอยู่กับโจทก์ โจทก์ใช้ประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงสุดตาม
ประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยของโจทก์ภายใต้ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อเรียกเก็บดอกเบี้ย
จากผู้ร้องในอัตราสูงสุดร้อยละ ๑๖.๒๕ ต่อปี หากผู้ร้องผิดเงื่อนไข โจทก์เรียกดอกเบี้ยจากผู้ร้อง
อัตราร้อยละ ๑๗.๕๐ ต่อปี และโจทก์อาจเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยตามที่โจทก์จะประกาศกำหนดเป็น
คราวๆ ไป โจทก์คิดดอกเบี้ยจากผู้ร้องอัตราร้อยละ ๑๕.๒๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๒,๔๑๓,๓๓๘.๒๕ บาท
นับถัดจากวันฟ้องไปจนกว่าจะชำระแก่โจทก์เสร็จสิ้น ผู้ร้องเห็นว่าประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย
ดังกล่าวให้อำนาจโจทก์ตรากฎหมาย ขอบังคับโดยไม่ผ่านรัฐสภา ประกาศดังกล่าวเป็นบทบัญญัติแห่ง
กฎหมายที่ต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔

ระหว่างพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญผู้ร้องยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า
ผู้ร้องเป็นผู้บริโภคตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐
ประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามฟ้องมีสภาพบังคับเช่น บทบัญญัติของกฎหมาย แต่ไม่มีผู้แทน
ผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคจึงเป็นประกาศที่ตราขึ้น

โดยไม่ถูกต้องตามมาตรา ๕๗ และมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ศาลยุติธรรมจะนำประกาศดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ร้องมิได้

ต่อมาผู้ร้องยื่นคำแถลงการณ์เพื่อประกอบการพิจารณาว่า โจทก์และธนาคารแห่งประเทศไทย กระทำการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗ เพราะการเรียกดอกเบี้ยของโจทก์เป็นปัญหา ข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนในทางเศรษฐกิจของประเทศ และยื่นคำแถลงการณ์เพิ่มเติมว่า พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินและประกาศ กระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดสถาบันการเงินและอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จาก ผู้กู้ อันเป็นผู้บริโภค ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๗

พิเคราะห์แล้ว ที่ผู้ร้องอ้างว่าธนาคารไทยพาณิชย์และธนาคารแห่งประเทศไทยได้กระทำการ ฝ่าฝืนกฎหมายและขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗ รวมทั้งอ้างว่าพระราชบัญญัติ ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ย เงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ นั้น เห็นว่า ข้ออ้างดังกล่าวปรากฏอยู่ในคำแถลงการณ์และคำแถลงการณ์เพิ่มเติมของผู้ร้องเท่านั้น ผู้ร้องมิได้ กล่าวอ้างไว้ในคำร้องหรือคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องแต่อย่างใด จึงไม่อาจถือว่าเป็นประเด็นที่ศาล รัฐธรรมนูญจะต้องหยิบยกขึ้นพิจารณาวินิจฉัยด้วย คงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงประเด็น เดียวคือ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและ ส่วนลด ฉบับลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๖ และประกาศของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ประกาศที่ ๓/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๘ ซึ่งออกโดยอาศัยประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๕๗ หรือไม่เท่านั้น เกี่ยวกับ ปัญหาดังกล่าวรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่ง กฎหมายบังคับแก่คดีใด ฯลฯ” เห็นว่าคำว่า “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ในบทบัญญัติดังกล่าว ย่อมหมายถึงกฎหมายที่ออกหรืออนุมัติ หรือรับทราบ แล้วแต่กรณี โดยฝ่ายนิติบัญญัติคือรัฐสภา ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด และกฎมณเฑียรบาล มิได้หมายความ รวมถึง พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบข้อบังคับที่ออกในรูปแบบอื่น โดยฝ่ายบริหาร แม้ว่าจะอาศัยอำนาจที่รัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติมอบหมายให้ออกได้ก็ตาม ก็ไม่อาจถือว่าเป็นกฎหมายที่ออกโดยองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติที่จะต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัย ถึงความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ตามนัยของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เมื่อประกาศธนาคารแห่ง ประเทศไทย และประกาศของธนาคารไทยพาณิชย์ ตามที่ผู้ร้องอ้างมิได้ออกโดยองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ

“จึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง กรณีตาม
คำร้องยอมอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖
หาใช่ศาลรัฐธรรมนูญไม่

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ